

Miljøgodkendelse til sohold og smågrise

Sophienlunvej 1, 8660 Skanderborg
§ 16a i Husdyrbrugloven

September 2024

Skanderborg
Kommune

DATABLAD

Beliggenhed	Sophienlundvej 1, 8660 Skanderborg
Ejer	Claus Wiese
Adresse	Ringklostervej 16, 8660 Skanderborg
Tlf. nr.	60491886
E-mail.	stalden@sophienlund.com
Matr. Nr. og Ejerlav	1a Sophienlund, Fruering
CVR nr.	55484813
CHR. nr.	26492
Ejendoms nr.	10227042
Driftsansvarlig	Søren Kiel/Claus Wiese
Brugstype	Sohold med smågrise
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune
Godkendelses dato	17. september 2024
Næste revurdering	2032

Indhold

1.	Afgørelse	4
1.1	Godkendt produktionsareal	4
1.1.1	Frist for udnyttelse	4
1.2	Vilkår	5
1.2.1	Generelle vilkår	5
1.2.2	Vilkår om produktionsareal	5
1.2.5	Vilkår om støj	5
1.2.6	Vilkår om håndtering af affald	6
1.2.7	Vilkår om bekæmpelse af skadedyr	6
1.2.8	Vilkår om håndtering af gylle og vaskevand	6
1.2.9	Vilkår om egenkontrol	7
1.2.3	Vilkår til forebyggelse af uheld	7
1.2.4	Vilkår ved ophør	7
1.3	Offentliggørelser	7
1.4	Klagevejledning	8
1.5	Resume af godkendelse	9
2.	Ansøgning og Miljøvurdering	10
2.1	Lovgivningsmæssig baggrund	10
2.2	Beskrivelse af det ansøgte projekt	10
2.3	Produktionsareal og husdyrhold	10
2.4	Anlæg og Beliggenhed	11
2.4.1	Faste afstandskrav	11
2.4.2	Opbevaringskapacitet	12
2.4.3	Affald	13
2.5	Lugt	13
2.6	Andre potentielle nabogener	14
2.6.1	Skadedyr	14
2.6.2	Støv	14
2.6.3	Støj	14
2.6.4	Lys	14
2.6.5	Transporter til og fra ejendommen	15
2.7	Jord, grundvand og overfladevand	15
2.7.1	Jord og grundvand	15
2.7.2	Håndtering af overfladevand	15
2.8	Natur	16
2.8.1	Natura 2000	17
2.8.2	Bilag IV arter	18
2.8.3	Kategori 2 natur	18
2.8.4	Kategori 3 natur	18
2.9	Landskabelige- og kulturhistoriske værdier	21
2.10	BAT	21
2.10.1	Ammoniak	22
2.10.2	Fodring	22
2.10.3	Vand- og energiforbrug	22
2.10.4	Management og miljøledelse	23

1. Afgørelse

1.1 Godkendt produktionsareal

Skanderborg Kommune har den 14. maj 2024 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse for husdyrproduktionen på Sophienlundvej 1, 8660 Skanderborg, matrikel nr. 1a m.fl. omhandlende følgende:

Skanderborg Kommune meddeler hermed godkendelse til et produktionsareal på 3.872 m² på Sophienlundvej 1, 8660 Skanderborg, bestående af:

- 3.872 m² produktionsareal til søer, polte og smågrise, se vilkår 4.

Staldanlæggene kan med denne Godkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses tabel 2.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til *Husdyrbrugloven*¹ – samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*², som begge har til formål at begrænse forurening og gener fra erhvervsmæssige husdyrbrug.

Afgørelsen er truffet på grundlag af ansøgning nr. 243392, herunder de beregningsmodeller, som indgik i ansøgningssystemet d. 14. maj 2024 og kommunens registreringer og vurderinger. Se yderligere under afsnit 3.

Det aktuelle projekt er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Projektet forudsættes at leve op til de gældende vand- og naturplaner.

Godkendelsen erstatter den tidligere Miljøgodkendelse efter § 33 i Miljøbeskyttelsesloven fra 2. juli 2008 på samme ejendom. Der stilles nye vilkår, som skal sikre at den samlede produktion lever op til kravene i husdyrgodkendelsesloven.

Hvis denne godkendelse påklages og derefter hjemsendes, eller ændres til et afslag, vil den oprindelige Miljøgodkendelse efter § 33 i Miljøbeskyttelsesloven fortsat være gældende.

Miljøgodkendelser efter a skal revurderes første gang efter 8 år.

Der gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet tilladelse til udledningen af overfladevand og givet en byggetilladelse fra Skanderborg Kommune. I øvrigt gøres opmærksom på, at tillægget ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

1.1.1 Frist for udnyttelse

Senest 6 år efter godkendelsen er meddelt, skal godkendelsen være udnyttet. Det vil sige at nyt byggeri skal være færdigmeldt og produktionen startet. Hvis en del af afgørelsen ikke er udnyttet, bortfalder den del som ikke er udnyttet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen nr. 300 af 20. marts 2024

Hvis ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet.

1.2 Vilkår

Denne godkendelse meddeles på nedennævnte vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

1.2.1 Generelle vilkår

1. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om indholdet i godkendelsen.

Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, herunder de vilkår som er stillet for godkendelsen.

2. Beredskabsplanen skal være umiddelbart tilgængelig for alle med ærinder i stalden.
3. Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

1.2.2 Vilkår om produktionsareal

4. Godkendt produktionsareal

Staldnavn	Staldstørrelse, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m ²
Drægtighedsstald	1.662	Søer på dybstrøelse 34 m ² Søer på delvis spaltegulv, 1.387 m ²	1.421
Farestald	1.410	Søer på delvis spaltegulv, 896 m ² Søer, delvis fast gulv, fuld bredde af gyllekanal, 122 m ²	1.018
Løbeafdeling	664	Søer, løsgående 144 m ² Søer, individuel opstl. 302 m ²	446
Babystald og klimastald	844	Polte (sl. Svin) 680 m ² Smågrise, drænet gulv + spalter, 73 m ²	753
Polte 1	184	Polte, drænet gulv + spalter	128
Polte 2	148	Polte, delvis spalter	106
I alt			3.872

Staldanlæggene kan med denne godkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

1.2.5 Vilkår om støj

10. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	Ref.tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl.07.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	Ref.tid 1 timer
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	Ref.tid ½ timer

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Målinger eller beregninger til kontrol af, at støjvilkåret er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er akkrediteret af DANKA eller godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre ”Miljømåling-ekstern støj”. Udgifter dertil afholdes af virksomheden.

1.2.6 Vilkår om håndtering af affald

- Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
- Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald f.eks. i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.
- Døde dyr skal anmeldes til afhentning senest inden for 24 timer efter konstatering af dødsfaldet. Hvis opbevaringen sker i en container, kan det vente indtil containeren er fuld, dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter påfyldning af containeren er begyndt.
- Døde dyr skal i tidsrummet indtil afhentning opbevares således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

1.2.7 Vilkår om bekæmpelse af skadedyr

- Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Århus universitet
- Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

1.2.8 Vilkår om håndtering af gylle og vaskevand

- I forbindelse med påfyldning af gyllevognen må der ikke spildes flydende husdyrgødning på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.
- Der skal anvendes gyllevogn med påmonteret kran, som svinger ind over tanken, eller der skal anlægges en læsseplads, hvorfra spild ledes til en opsamlebeholder.

19. Gødning og vaskevand fra udleveringsrampen skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.
20. Flydende foder eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.
21. Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en gyllebeholder, da det kan indeholde rester af foder og gødning.
22. Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning på ejendommen skal have en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder.
23. Andre vilkår til gødningshåndtering

1.2.9 Vilkår om egenkontrol

25. Det skal kunne dokumenteres at ovenstående vilkår er overholdt. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - Dokumentation for 9 måneders opbevaringskapacitet
 - Dokumentation for håndtering af affald
 - Forbrug af vand og el
 - Dokumentation for fasefodring
 - Dokumentation for min. 100 pct. fytase eller andet letfordøjeligt uorganisk fosfor
 - Miljøledelse; miljøpolitik ud fra de aktuelle miljøforhold på ejendommen, fastsatte miljømål og en handlingsplan.
26. Miljøledelse –som indeholder; Miljøpolitik ud fra de aktuelle miljøforhold på ejendommen, fastsatte miljømål og en handlingsplan.

1.2.3 Vilkår til forebyggelse af uheld

49. Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet utilsigtet udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.
50. Pumpning af gylle til gyllevogn skal ske under opsyn. Pumpeanlægget til og fra gyllebeholderen skal være udformet, så pumpen ikke kan aktiveres ved et tilfælde, evt. ved brug af nøgle.
51. Der skal foreligge en beredskabsplan på ejendomme, med relevante kort og telefonnumre.
52. Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

1.2.4 Vilkår ved ophør

Ved ophør af driften på ejendommen skal stalde m.v. rengøres og alle oplag af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

1.3 Offentliggørelser

Skanderborg kommune har den 23. maj 2024 offentliggjort, at kommunen har modtaget en ansøgning om godkendelse efter § 16a, med frist til 6. juni 2024 til at indsende bemærkninger i den indledende fase. Kommunen modtog ingen henvendelser i denne periode.

Første udkast til afgørelsen blev den 8. juli 2024 sendt i høring hos ansøger og konsulent.

Naboer inden for konsekvenszonen på 760 m og matrikulære naboer fik ved brev af 19. august 2024 udkastet tilsendt, og blev orienteret om at de havde mulighed inden for 30 dage at indsende eventuelle kommentarer til Skanderborg Kommune indtil den 15. september 2024.

Relevante bemærkninger, som er indkommet i forbindelse med høringen, er inddraget i sagsbehandlingen forud for kommunens afgørelse i det omfang det ligger inden for kommunes myndighedskompetence. Skanderborg Kommune modtog én henvendelse i høringsperioden, fra en nabo som ikke ønsker at produktionen udvides på Sophienlundvej 1. Kommunen har svaret naboen, at der alene er tale om godkendelse af produktionen i eksisterende stalde.

Afgørelsen om godkendelse af husdyrproduktionen Sophienlundvej 1, 8660 Skanderborg, er truffet den 17. september 2024 og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.skanderborg.dk/bliv_hørt), den 20. september 2024.

1.4 Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyr godkendelsesloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest 18. oktober 2024.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse af afgørelsen i klageperioden, og mens en eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i *Husdyr godkendelsesloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Driftsleder Søren Kiel

Konsulent Hanne Hoffmann

Navn	E-mail
Styrelsen for patientsikkerhed, tilsyn og rådgivning Nord	trvest@stps.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnskanderborg-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg lokalgruppe	skanderborg@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Forbrugerrådet	fbr@fbr.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	ae@ae.dk

1.5 Resume af godkendelse

Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der er søgt om miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven §16a til den allerede eksisterende produktion på ejendommen.

Den nuværende produktion er omfattet af en miljøgodkendelse jf. Miljøbeskyttelseslovens § 33, som blev givet i 2008 og revurderet i 2021.

Med denne godkendelse overgår den allerede eksisterende produktion fra godkendelse af antal dyr, til godkendelse af produktionsareal.

Forurening og gener fra husdyranlægget

Beregninger af lugt og ammoniak emission fra anlægget er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk, som viser at lovbestemte afskæringskriterier er overholdt.

Øvrige potentielle gener er beskrevet i den miljøtekniske redegørelse, og forventes at være uændret, da produktionsarealet er uændret.

Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Da godkendelsen alene omfatter produktion i eksisterende bygninger, er påvirkningen af de landskabelige værdier, bredt forstået, uændret.

Afgørelse

Skanderborg Kommune godkender med denne afgørelse sohold og smågriseproduktion i de eksisterende stalde.

2. Ansøgning og Miljøvurdering

2.1 Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til et staldareal med mere end 100 m², skal anlægget vurderes i henhold til § 16a i *Husdyrbrugloven*. Denne godkendelse er således udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvori EU's VVM-direktiv³ og IE-direktiv⁴ er indarbejdet.

I godkendelsen er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

2.2 Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der søges om godkendelse af det eksisterende anlæg efter *Husdyrbrugloven*. Se placering af anlæggene på figur 2-1.

Figur 2-1 Oversigt over de ansøgte anlæg

2.3 Produktionsareal og husdyrhold

Husdyrbrugets produktionsramme reguleres ud fra produktionsarealet. Derudover har dyretyper og stalddtyper, samt evt. anvendelse af miljøteknologier afgørende betydning for husdyrbrugets miljøbelastning.

Det samlede ansøgte produktionsareal på Sophienlundvej 1, 8660 Skanderborg, er 3.872 m², fordelt på forskellige dyretyper og stalde (se tabel 2). Skanderborg Kommune stiller vilkår om, at det angivne produktionsareal, dyretyper og stalddtyper skal overholdes.

³ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

⁴ IE-direktivet (Industrial Emissions Directive) samler syv eksisterende direktiver om industriemissioner i ét direktiv.

Staldanlæggene kan med denne godkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses tabel 2-1.

Tabel 1-1. Oversigt over stalde, dyretyper og produktionsareal på [adresse], under nudrift og ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m ²	Omtrentligt antal dyr pr. år ifølge dyrevelfærdsreglerne
Drægtighedsstald	1.662	Søer på dybstrøelse 34 m ² Søer på delvis spaltegulv, 1.387 m ²	1.421	510
Farestald	1.410	Søer på delvis spaltegulv, 896 m ² Søer, delvis fast gulv, fuld bredde af gyllekanal, 122 m ²	1.018	365
Løbeafdeling	664	Søer, løsgående 144 m ² Søer, individuel opstl. 302 m ²	446	160
Babystald og klimastald	844	Polte (sl. Svin) 680 m ² Smågrise, drænet gulv + spalter, 73 m ²	753	Polte: 680 dyr Smågrise 87-10 kg): 440
Polte 1	184	Polte, drænet gulv + spalter	128	128
Polte 2	148	Polte, delvis spalter	106	106
I alt			3.872	

2.4 Anlæg og Beliggenhed

Husdyranlægget ligger samlet på adressen Sophienlundvej 1, 8660 Skanderborg. Hele anlægget, herunder de ansøgte stalde, ligger ca. 700 m øst for Gjering, hvor der i kommuneplanen er et rammeområde til blandet bolig og erhverv, men som forbliver i landzone. Dette er ligeledes nærmeste samlede bebyggelse. Nærmeste byzone, inkl. ramme til byzone, og lokalplan til boliger er i Virring, som ligger ca. 3 km nord for ejendommen. Afstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 143, Sophienlundvej 2 og 4, som begge ejes ansøger. Nærmeste naboer uden landbrugspligt derudover bor ca. 700 m væk, dels en nabo syd for, og dels en vest for ejendommen.

2.4.1 Faste afstandskrav

I Husdyrloven findes en række faste afstandskrav, som skal overholdes. De fremgår af tabel 2-2, sammen med de faktiske afstande.

Tabel 2-2 Generelle afstandskrav jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen §§5 og 6 samt faktiske afstande fra anlægget

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand, m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	700
Almene vandforsyningsanlæg	50	900
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	190
Offentlig vej og privat fællesvej	15	480
Levnedsmiddelvirksomhed	25	525
Beboelse på samme ejendom	15	70

	Generelle afstands- krav, m	Aktuel afstand, m
Naboskel	30	Over 500 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplannens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	3 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	3 km
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50	140

Skanderborg kommune vurderer på den baggrund, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses til det niveau, som er opstillet i husdyrgodkendelsesloven, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

2.4.2 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten på ejendommen omfatter gyllebeholderen og møddingspladsen, som henholdsvis udgør et areal på 1.252 m². Volumen på gyllebeholderen er 5.485 m³ fordelt i tre beholdere.

Til gyllebeholderen anvendes naturligt flydelag som overdækning.

Der produceres ca. 7.050 m³ husdyrgødning pr. år, hvor vaskevand og vandspild indgår i normtallene for de enkelte dyretyper. Med en jævn produktion hen over året, vil der på 9 måneder bliver produceret ca. 5.300 m³ gylle.

Dermed er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet til 9 måneder i de eksisterende gyllebeholdere.

Tabel 2-3 Oversigt over opbevaringsanlæg og befæstede pladser, der anvendes fremover

Anlæg	Byggeår	m ³	Seneste 10 års beholderkontrol ⁵	Overdækning
Gyllebeholder	1988	1.335	21-08-2020	Naturligt flydelag
Gyllebeholder	1992	2.100	04-03-2016	Naturligt flydelag
Gyllebeholder	1999	2.050	21-08-2020	Naturligt flydelag
I alt		5.485		

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den beregnede opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig

⁵ Jævnfør *Bekendtgørelse nr. 723 af 12. september 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand* (med senere ændringer), skal åbne og lukkede beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand på mere end 100 m³ kontrolleres mindst hver 10. år af en autoriseret kontrollør.

2.4.3 Affald

Forøgelsen af dyreholdet vil medføre en større mængde døde dyr på ejendommen. Døde dyr afhentes af DAKA.

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal følge det gældende regulativ for Skanderborg Kommune. Det kan til enhver tid ses på www.renosyd.dk.

Der er i regulativet bl.a. krav til opbevaring af farligt affald som f.eks. spildolie: Affaldet skal opbevares i godkendt emballage på en plads med tæt bund, der kan opsamle indholdet fra den største beholder, og pladsen skal være overdækket.

Skanderborg Kommune vurderer, at opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

2.5 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra ventilation af staldene. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener, når gyllen i gyllebeholderne omrøres i forbindelse med udbringningen - dette sker primært om foråret og sensommer.

Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3, pkt. B), er der fastsat lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁶ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E pr. m³ luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

⁶ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

Tabel 2-4 Beregnede lugtgene afstande i husdyrgodkendelse.dk

Områdetype	Lugtgenefastand, ansøgt drift, m	Faktisk afstand fra staldanlægget, m
Byzone, 5 OU	570	3,5 km
Samlet bebyggelse, 7 OU	414	687
Enkeltholig ⁷ , 15 OU	174	654

Alle lugtgenekriterier beregnet i ansøgningsystemet er overholdt. Skanderborg kommune vurderer på den baggrund, at der ikke vil være væsentlige lugtgene ved naboerne.

2.6 Andre potentielle nabogener

2.6.1 Skadedyr

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekana-ler og strøelse er gode udklækningssteder for fluerne. Det er oplyst, at der anvendes rovfluer i gylle-kummerne. Dermed vurderes, at der ikke vil opstå gene for naboer.

I takt med, at dyreholdet forøges, vil der være risiko for en større mængde skadedyr på ejendommen. Da det drejer sig om lukkede stalde, samt foderet opbevares i lukkede fodersiloer, vurderer Skanderborg kommune, at der efter projektets gennemførelse ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og andre skadedyr på husdyrbruget.

2.6.2 Støv

Der vil forekomme støv fra staldventilationen og fra brug af foderblander, men det vurderes, at det ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboerne, da foderblanding foregår i en lukket hal.

Derudover kan der opstå støvgener, når der kører tunge køretøjer på tilkørselsvejen, hvilket vil ske ofte ved så stor en produktion.

Skanderborg Kommune vurderer, at afstanden til naboer er så stor, at der ikke vil opstå støvgener ved naboerne.

2.6.3 Støj

Støjkilderne vil hovedsageligt være ventilationsanlæggene og foderanlægget inklusive transportsnegle for kornet, mølle og blandingsanlæg. Det vurderes, at husdyrbruget skal overholde støjgrænserne for ”Type 3. Blandet bolig og erhverv” i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Der er opstillet et vilkår i forbindelse med støj, som vil komme i anvendelse, hvis der kommer klager over støj fra ejendommen.

2.6.4 Lys

Den udendørs belysning på ejendommen forbliver uændret. Staldene ligger skærmet bag øvrige bygninger på ejendommen.

⁷ Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter *Landbrugslovens* regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, indgår ikke.

På denne baggrund vurderes, at belysning i forbindelse med produktionen, ikke vil være til gene for naboer.

2.6.5 Transporter til og fra ejendommen

Transporter til og fra ejendommen sker via Sophienlundvej fra Nygaardsvej, som er en del af landevejen mellem Skanderborg og Odder.

Inden på ejendommen er en adgangsvej til produktionsanlægget øst om boligerne på Sophienlundvej.

Antallet af transporter vil være uændret i forhold til den nuværende driften på ejendommen.

Antallet af transporter er i den miljøtekniske redegørelse estimeret til ca. 620 pr. år. Heri indgår transport med gylle, som primært foregår forår og sensommer.

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes. Vi ser derfor ingen grund til at regulere transporterne på husdyrbrugets interne veje.

Færdsel på offentlig vej er omfattet af færdselsloven, hvor politiet er myndighed, og kan derfor ikke reguleres i denne godkendelse.

2.7 Jord, grundvand og overfladevand

Risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand er som udgangspunkt sikret via anden lovgivning.

2.7.1 Jord og grundvand

Anlægget er placeret inden for et område udpeget som følsomt drikkevandområde.

Skanderborg kommune vurderer, at den en gældende bekendtgørelse om olietanke sikrer mod olieforurening af jord og grundvand.

Ligeledes vurderer Skanderborg Kommune, at når reglerne for opbevaring og anvendelse af sprøjtemidler overholdes og retningslinjer i kommunale indsatsplaner følges, sikres både jord, grundvand og overfladevand mod forurening.

Spildevand håndteres ligeledes efter gældende lovgivning, og vaskevand fra staldene ledes til gyllebeholder.

2.7.2 Håndtering af overfladevand

Tagfladerne og befæstede arealer forbliver, og dermed håndtering af regn- og overfladevand, er uændret.

Regnvand som falder på tage og befæstede arealer ledes, via dræn, til Rindelev bæk.

Nedsivning af regnvand kræver en nedsivningstilladelse, mens udledning til dræn eller vandløb kræver en udledningstilladelse. Gennem disse tilladelser sikres, at overfladevandet håndteres uden at belaste de omkringliggende områder.

2.8 Natur

Af tabel 2-6 fremgår størrelsen af den samlede ammoniakemission i nudrift og ansøgt drift fra stald og gødningsopbevaringslager, som den er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk (skema 243392). Med denne godkendelse vil ammoniakemissionen være uændret i forhold til driften på nuværende tidspunkt.

Tabel 2-5 Beregnet ammoniak emission fra de ansøgte staldanlæg

Ammoniakemission	Kg kvælstof (N) pr. år
Nudrift	5.404
Ansøgt drift	5.404
Meremission, som følge af udvidelsen:	0

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til § 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne, omfattet af *Husdyrgodkendelseslovens* § 7, i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*⁸ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturtyper. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug ud over husdyrbruget, der søger, falder den tilladte **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget der søger, må **total**depositionen fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens den maksimale tilladte **mer**deposition til kategori 3-natur som udgangspunkt er 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen kan i konkrete tilfælde tillade en merdeposition til kategori 3-natur, der er større end 1,0 kg N pr. ha pr. år, men kan ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år. Kommunen skal efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale kvælstof-merdeposition.

2.8.1 Natura 2000

Faktaboks

EU har udpeget naturområder, som er særligt værdifulde, set i et europæisk perspektiv. Områderne kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Såfremt marker er helt eller delvist beliggende inden for habitatafgrænsningerne skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Nærmeste kategori 1-natur er "Kysing fjord", som er er fuglebeskyttelsesområde ca.10 km øst for ejendommen og "Yding skov og Ejer skov" ca. 13 km vest for ejendommen.

Det skrappeste afskæringskriterie for totaldeposition er 0,2 kg N/ha/år, hvilket gælder for husdyrbrug, hvor der er mere end et andet husdyrbrug som påvirker samme naturområder. Når der ikke er andre husdyrbrug i nærheden, er afskæringskriteriet en total deposition på 0,7 kg N/ha/år. Depositionen som følge af den ansøgte produktion er beregnet til 0 kg N/ha/år, og overholder dermed afskæringskriteriet.

Da det nærmeste Natura2000 område ikke påvirkes af emissioner direkte af det ansøgte anlæg, vurderes det, at ingen Natura2000 områder vil blive påvirket af projektet. En nærmere beskrivelse af områderne er derfor undladt.

2.8.2 Bilag IV arter

Faktaboks

Af EF-habitatdirektivets⁹ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Den eneste bilag IV art, der findes i området, og som er relevant i forbindelse med at de ansøgte stalde, er stor vandsalamander. Stor vandsalamander har kendte, men spredte forekomster i området. Stor vandsalamander yngler i rene vandhuller, og kan bruge alle vandhuller som rastesteder. Den overvintre på land.

Ammoniakdepositionen fra produktionen til vandhuller i nærheden vurderes at være ubetydelig i forhold til den næringsstofftilførsel, der sker med vand fra omkringliggende marker. Stor vandsalamanders levesteder vurderes dermed ikke at blive påvirket af projektet.

Arter af flagermus kan også forekomme, men er ikke relevante i forbindelse med nærværende udvikelse, da der ikke vil være indgreb i potentielle yngle- og rasteområder for flagermus.

Da alle bygninger og anvendelsen af anlægget er uændret, vurderer Skanderborg Kommune det ansøgte projekt ikke at påvirke nogen bilag IV arter negativt.

2.8.3 Kategori 2 natur

Omtrent 1 km øst for ejendommen ligger et overdrev, som er omfattet af kategori 2-naturtypen i Husdyrbrugloven. Total-depositionen på kategori-2 natur må maksimalt være 1 kg N/ha/år. Placeringen kan ses på figur 2-2.

I ansøgningssystemet er totaldepositionen beregnet til 0,4 kg N/ha/år til nærmeste punkt i overdrevet. Afskæringskriteriet er dermed overholdt.

Overdrevet er derfor ikke beskrevet yderligere her.

2.8.4 Kategori 3 natur

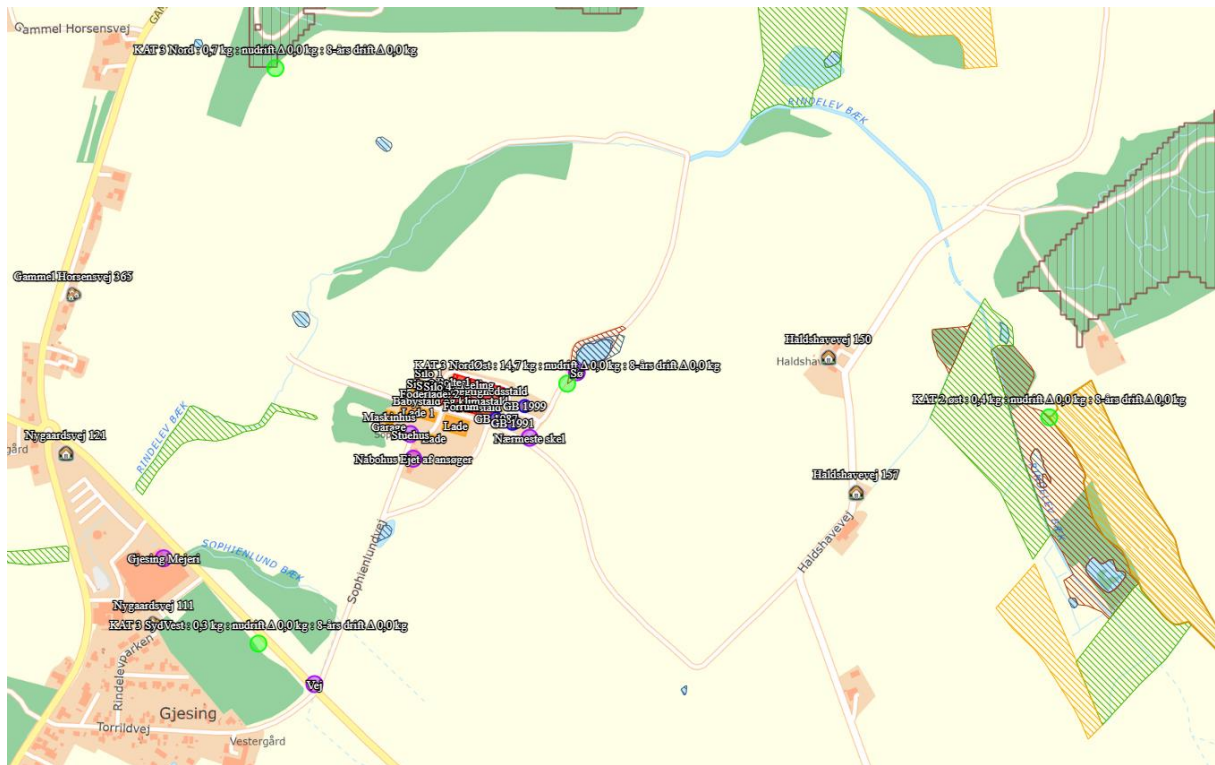
Indenfor ca. 800 meter fra anlægget ligger flere § 3 beskyttede naturområder og et gammelt skovområde. Den nærmeste kategori 3-natur er en mose omkring et vandhul, som ligger ca. 130 meter nordøst for anlægget. Derudover ligger der en eng ca. 350 m øst for ejendommen og en anden ca. 250 m vest for ejendommen.

Nærmeste ammoniakfølsomme skovområde er 650 m nord-nord-vest for ejendommen. Naturområdernes placering i forhold til anlægget ses på figur 2-2.

Da godkendelsen alene er stald-areal godkendelse af den eksisterende produktion i eksisterende stalde, er mer-depositionen 0 kg N/ha/år.

⁹ EF-habitatdirektivet fra 1992 (*Rådets direktiv 92/43/EOF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (med senere ændringer)).

På den baggrund er der ikke foretaget konkrete vurderinger af kategori-3 naturområder, og der er ikke grundlag for at kommunen stiller vilkår til reducere af ammoniakfordampningen.

Figur 2-2 Punkter med beregning af deposition

Faktaboks

I Kommuneplan'16 for Skanderborg Kommune, er der fastsat mål for naturen i kommunen. Planlægningen af det åbne land, er en afvejning mellem benyttelse og beskyttelse. Kommunen skal derfor fastsætte niveauet for naturbeskyttelsen. Den skal som minimum være i overensstemmelse med EU's naturbeskyttelsesdirektiver, internationale naturbeskyttelseskonventioner og den nationale lovgivning.

De vigtigste naturområder er § 3-områder, der er målsat i A, B og C, jævnfør kommunens naturkvalitetsplanlægning samt kommunens Natura 2000-områder.

De vigtigste naturområder er typisk naturområder, som rummer sjældne arter, sjældne naturtyper eller naturtyper, som udgør et vigtigt element som kildeområde for dyr og planter i kommunens netværk af spredningsveje for dyr og planter.

Faktaboks

En skov er defineret som et areal, der er større end ½ ha og mere end 20 m bred, som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer.

En skov er ammoniakfølsom, når:

- der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Årsagen til at gamle skove er ammoniakfølsomme er, at både løv- og nåleskov har en tålegrænse for kvælstofdeposition på 10-20 kg N/ha/ år. Det, som kan skades i skoven, er dels vækstforhold og plantearter via ændringer i jordbundskemien, dels andre følsomme organismer, og endelig i ekstreme tilfælde selve træernes bladvæv og andre planters væv.

Ændring af jordbundskemien har normalt kun uvæsentlig betydning i skov plantet på tidligere landbrugsjord, idet den tidligere kalkning, pløjning og gødskning under landbrugsdyrkningen modvirker ændringerne. I gamle skovområder, som ikke er etableret på tidligere landbrugsjord i de sidste par hundrede år, er jordbunden derimod følsom.

Skov opstået ved tilgroning af naturarealer for mindre end ca. 200 år siden indtager en mellemstilling. Ved en vurdering af ammoniakfølsomhed har det derfor betydning, om skoven har en jordbund, som har båret skov i kort eller lang tid. Jo længere tid, des mere følsom. Hvis jordbunden har været dyrket som landbrugsjord, inden skoven blev etableret og inden for de sidste par hundrede år, er jordbunden mindre følsom.

For at kunne afklare om en skov er ammoniakfølsom, indhentes yderligere oplysninger. Jf. den ovenfor nævnte definition på ammoniakfølsom skov er det således nødvendigt at indhente oplysninger om, hvorvidt der har været skov på arealet i lang tid (mere end 200 år), eller at indhente oplysninger om, hvorvidt der er naturskovsindikerende eller gammelskovsarter i skoven.

Oplysninger om hvilke skove, der har gammel skovjordbund, må sammenstilles ud fra tilgængeligt kortmateriale. Hvis skoven både findes på kort fra ca. 200 år siden og i dag, og der ikke er kort, der viser, at skoven i mellemtiden var væk i en periode, må skoven anses for at have gammel skovjordbund. Selve træernes alder i skoven spiller kun en rolle, hvis nogle af dem er over 200 år. I så fald er der også tale om gammel skovjordbund. Oplysninger om hvilke skove, der er selvgroede på tidligere uopdyrket naturareal, må søges på tilsvarende vis ved at sammenholde data fra kort.

Desuden vil der være tale om en ammoniakfølsom skov, hvis den rummer en eller flere af de arter, der er naturskovindikerende eller gammelskovsarter, og som er på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovloven. Det følger heraf, at en skov godt kan være ammoniakfølsom, fordi den rummer naturskovindikerende eller gammelskovsarter, selv om der ikke har været skov på arealet i meget lang tid – mere end 200 år. I de fleste tilfælde vil en skov, der rummer sådanne arter, dog være en gammel skov.

2.9 Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Husdyrbrugets beliggenhed skal vurderes i forhold til forskellige udpegninger og beskyttelseshensyn i kommuneplanen og fredninger m.v. Det vil sige relevante bygge- og beskyttelseslinjer, fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger, fredede områder samt landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Alle disse beskyttelseshensyn retter sig mod nye bygninger.

I dette tilfælde foregår den ansøgte produktion udelukkende i eksisterende bygninger. Vurdering i forhold til dette er derfor ikke relevant.

2.10 BAT

BAT er "Bedst Anvendelig Teknologi", som er defineret i BREF-dokument fra EU. I forbindelse med IE-husdyrbrug defineres BAT som et ammoniak-emissions-niveau. Derudover skal der redegøres for forbrug af vand, energi mv.

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakemission og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling. For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IE-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter¹⁰ ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IE-direktivet omfatter. Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade¹¹, hvori dokumenteret teknik er beskrevet, og hvori der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er derudover fastlagt BAT-standardvilkår for de gængse husdyrproduktionsgrene, der beskriver en emissionsgrænseværdi for ammoniak som udtryk for en given husdyrproduktions opnåelige BAT-niveau. BAT-niveauet kan opnås ved brug af de dokumenterede teknikker, som er beskrevet i de nævnte Teknologiblade.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse.

Ikke-IE brug med mere end 750 kg N/år i ammoniak emission, skal overholde BAT-ammoniak emissionen fastlagt i bekendtgørelsen.

IE-brug skal overholde BAT-ammoniak emissionskravet samt redegøre for miljøledelse, management (godt landmandskab), og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning.

IE-brug er:

- Flere end 750 stipladser til søer
- Flere end 2.000 stipladser til slagtesvin over 30 kg
- Flere end 40.000 stipladser til fjerkræ

¹⁰ Rammerne for dette BREF-dokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

¹¹ Teknologibladerne er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har udarbejdet med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. Teknologibladerne er dels opdateringer af gamle "BAT-byggeblade" og dels helt nye.

2.10.1 Ammoniak

Der er metodefrihed i forhold til valg af stalddtype og miljøteknikker, når BAT-ammoniak kravet skal opfyldes.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastlagt emissionsgrænseværdier for husdyrbrug. Både BAT-krav og den faktiske ammoniak emission for bedriften beregnes i ansøgningssystemet. For den sam5.404 kg N/år (BAT-kravet).

Ammoniakemissionen for det ansøgte projekt er ligeledes beregnet til 5.404kg N/år, hvilket skyldes at det er den allerede eksisterende produktion, der søges godkendelse til. BAT-kravet for ammoniakemission er dermed opfyldt.

Samlet set vurderer kommunen, at produktionen overholder krav til BAT for stald og gødningsopbevaringsanlæg.

2.10.2 Fodring

Fodring af dyr på IE-brug skal tilpasses dyrene, så det udnyttelsen optimeres dyrenes forskellige vækst/livs faser.

På denne bedrift anvendes fasefodring, i form af forskellige foderblandinger til søerne i de forskellige livsfaser

For at øge dyrenes udnyttelse af fosfor i foderet, og dermed begrænse mængden af fosfor i gødningen, skal der anvendes minimum enkelt dosis (100 %) fytase.

Derudover følges foderforbruget via effektivitets kontrol, og foderplaner justeres løbende efter behov.

Da både anvendelse af fase-fodring og fytase er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (§36), er der alene stillet vilkår under Egen Kontrol, om at der ved tilsyn, skal kunne fremvises dokumentation for at dette overholdes.

2.10.3 Vand- og energiforbrug

For at leve op til BAT er der krav om, at forbruget af vand og energi optimeres. For at kunne følge op på dette, er det i første omgang nødvendigt at registrerer forbruget.

Tabel 2-6 Oversigt over forbrug af vand- og energiforbrug ved ansøgt drift.

	Forbrug	Tiltag for at begrænse forbruget
Vand til produktionen, m ³	10.400	Jævnlig gennemgang af installationer. Iblødsætning forud for staldvask
Elforbrug, kWh	396.144	Løbende udskiftning til LED og lavenergi ventilation.
Diesellole, l	64.000	Driftsplanlægning af markbruget (optimering af kørte kilometer)

Der er planlagt etablering af solceller på taget af foderladen.

Det vil være i ejers interesse, at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi, hvorfor Skanderborg Kommune antager, at der ikke vil blive forbrugt mere energi end nødvendigt på ejendommen.

Der stilles vilkår under Egen Kontrol, om, som minimum, årlige registreringer af forbruget.

2.10.4 Management og miljøledelse

Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i sådan en grad, at der sikres korrekt brug og effekt.

Alle ansatte introduceres grundigt til deres arbejde, herunder at der overalt på virksomheden skal være rent og ryddeligt.

Døde dyr placeres under kadaverkappe/i beholder og bortskaffes til DAKA, jf. national lovgivning.

Affald afskaffes via tre forskellige affaldscontainere som bliver afhentet via Marius Pedersen. Der bliver sorteret i pap/papir, plast og rest/småt brændbart.

Derudover sorteres lysstofrør og elsparepærer og spraydåser fra, og afleveres på genbrugspladsen som farligt affald. Kanyler og medicinrester samles i spande og afhentes af Motas.

Gammelt jern og skot samles i en bunke ved gyllebeholderne og afhændes til skrothandler

- Der udarbejdes gødningsplaner
- Gylle vil blive opbevaret i gyllebeholder med tæt flydelag og der føres logbog

Der er udarbejdet et miljøledelsessystem, der som minimum indeholder:

- En miljøpolitik, med afsæt i de aktuelle miljøforhold
- Fastsatte miljømål
- En handlingsplan for miljømålene
- En årlig evaluering af miljøarbejdet, inkl. en gennemgang af miljøledelsessystemet

